

Thuốc chích ngừa bệnh ho gà, bệnh bạch-hầu, bệnh uốn-ván, và bệnh bại-liệt (cPDT Polio)

Các loại thuốc chích ngừa (các mũi chích ngừa hay mũi chích ngừa cho trẻ sơ-sinh) là cách tốt nhất để bảo-vệ chống lại sự nhiễm-trùng rất nghiêm-trọng. Hội Nhi-khoa Gia-nã-đại và Ủy-ban Cố-vấn Quốc-gia về Chích ngừa khuyến-khích mạnh-mẽ việc chích ngừa đều-đặn.

Thuốc chích ngừa cPDT Polio là loại thuốc chích ngừa bốn loại bệnh trong cùng một mũi chích. Chữ 'cP' là chữ tắt của thành-phần ho gà 'component pertussis' mà cũng được gọi là ho gà vô tế-bào 'acellular pertussis' tức 'aP'. Thế nên, đôi khi thuốc chích ngừa tổng-hợp này còn được gọi là thuốc chích ngừa 'DtaP Polio'. Thuốc ngừa bảo-vệ các trẻ em chống lại bệnh ho gà, bệnh bạch-hầu, bệnh uốn-ván và bệnh bại-liệt. Thuốc chích ngừa được đề-nghị dùng cho các trẻ sơ-sinh và các trẻ-em nhỏ hơn bảy tuổi. Luật-lệ đòi-hỏi phải có sự chích ngừa bệnh bạch-hầu, bệnh uốn-ván và bệnh bại-liệt cho mọi trẻ-em đang đi học tại tỉnh Ontario (trừ phi được miễn).

Bệnh ho gà là gì ?

Bệnh ho gà hay bệnh ho rũ-rượi là một bệnh nghiêm-trọng đặc-biệt nơi trẻ-em. Các trẻ-em mắc phải bệnh này có những cơn ho dữ-dội. Loại ho này có thể khiến chúng nôn mửa hay bị ngưng thở trong một thời-khoảng ngắn. Cơn ho có thể kéo dài hàng tuần và khiến trẻ bị khó-khăn khi ăn, uống, hay ngay cả khi thở nữa. Bệnh ho gà có thể gây ra những biến-chứng nghiêm-trọng. Bệnh viêm phổi có thể xảy ra cho nhiều hơn hai em trong số 10 em có bệnh ho gà. Bệnh ho gà cũng có thể gây ra tổn-hại não, động-kinh và làm chết. Những rắc-rối này xảy ra thường nhất cho các trẻ sơ-sinh. Bệnh ho gà rất dễ lây từ một người có bệnh cho những người khác qua việc ho hay hắt hơi.

Bệnh bạch-hầu là gì ?

Bệnh bạch-hầu là một bệnh nghiêm-trọng của mũi, cổ họng và da. Bệnh làm cho đau cổ, sốt và rét. Bệnh có thể gây biến-chứng khó thở, suy tim và tổn-hại thần-kinh. Cứ mỗi 10 người mắc bệnh thì bệnh bạch-hầu làm chết một người. Bệnh thường lây nhất cho những người khác qua việc ho và hắt hơi.

Bệnh uốn-ván là gì ?

Bệnh uốn-ván tức phong đòn gánh hay bệnh cứng hàm là một bệnh nghiêm-trọng có thể xảy ra khi đất có chứa vi-trùng bệnh uốn-ván đi vào trong một vết cắt trên làn da. Vi-trùng bệnh uốn-ván có ở khắp nơi, thường là ở trong đất, bụi và phân. Bệnh không lây từ người này sang người khác. Bệnh uốn-ván gây ra sự co-thắt của các bắp thịt ở cổ, trong cánh tay, chân, và bụng, và gây ra những cơn co-giật đau-đớn mạnh đến độ có thể làm gãy xương. Cứ mỗi 10 người mắc bệnh thì bệnh uốn-ván làm chết hai người, dù có được chữa-trị sớm.

Bệnh bại-liệt là gì ?

Bệnh bại-liệt là một bệnh nguy-hiểm người ta có thể mắc phải khi uống nước hay ăn thức ăn có vi-trùng bệnh bại-liệt bên trong. Bệnh cũng lây từ người này sang người khác. Loại bệnh này có thể gây sự tổn-hại thần-kinh và làm tê-liệt một người suốt cuộc đời. Bệnh có thể làm tê-liệt các bắp thịt dùng trong việc hít thở, nói, ăn và đi đứng. Bệnh cũng có thể làm chết người.

Thuốc chích ngừa cPDT Polio bảo-vệ con trẻ của tôi hữu-hiệu đến mức nào ?

Khi thuốc chích ngừa cPDT Polio được tiêm đúng số mũi thuốc như đã đề-nghị, thì thuốc bảo-vệ 85 phần trăm số trẻ-em chống lại bệnh ho gà, trên 95 phần trăm số trẻ-em chống lại bệnh bạch-hầu, hầu như 100 phần trăm số trẻ-em chống lại bệnh uốn-ván và 99 phần trăm số trẻ-em chống lại bệnh bại-liệt. Thuốc chích ngừa còn làm bệnh nhẹ đi ở những người có thể mắc bệnh.

Vào tuổi nào thì con trẻ của tôi nên được chích ngừa bằng thuốc chích ngừa cPDT Polio ?

Thuốc chích ngừa cPDT Polio được chích trước khi bắt đầu học lớp mẫu-giáo hay trường học, khi con trẻ của quý-vị được khoảng từ bốn đến sáu tuổi. Trước thời-điểm đó con trẻ của quý-vị đã phải được chích bốn mũi thuốc chích ngừa cPDT Polio và Hib (ngừa năm loại bệnh) vào lúc chúng được hai, bốn, sáu và 18 tháng.

Đến khoảng 15 tuổi chúng sẽ nhận được một mũi thuốc tái chích ngừa chống lại bệnh uốn-ván, bệnh bạch-hầu và bệnh bại-liệt. Sau mũi thuốc tái chích ngừa này, cần phải có các liều thuốc tái chích ngừa chống lại bệnh uốn-ván và bệnh bạch-hầu mỗi 10 năm để được bảo-vệ liên-tục.

Nếu con em của tôi lỡ dịp chích thuốc ngừa thì sao ?

Con em của quý vị nên nhận mũi chích càng sớm càng tốt. Thuốc chích ngừa cPDT không được chích cho trẻ em lớn hơn sáu tuổi, cho nên chỉ mũi thuốc chích ngừa bệnh uốn-ván, bệnh bạch-hầu và bệnh bại-liệt (Td Polio) sẽ được chích cho các trẻ-em bảy tuổi hay lớn hơn, là các trẻ mà đã lỡ dịp chích liều thuốc tái chích ngừa cPDT Polio lúc từ bốn đến sáu tuổi. Bác-sĩ của quý-vị sẽ báo cho quý-vị biết cần những mũi thuốc chích ngừa loại nào và khi nào trở lại để nhận những mũi chích khác.

Thuốc chích ngừa cPDT Polio có an-toàn không ?

Có. Các phản-ứng phụ nặng rất là hiếm. Bị đau nhẹ, bị sưng, và bị đỏ vài ngày là điều thường thấy tại chỗ mũi kim chích. Một vài trẻ-em có thể bị sốt, bị ban ngứa, ăn mất ngon, trở-nên khó-khăn hay ngày-ngật một đôi ngày sau khi được chích ngừa. Bác-sĩ của quý-vị có thể đề-nghị quý-vị cho con trẻ của mình dùng một loại thuốc gọi là acetaminophen để giảm đau và ngừa sốt.

Một phản-ứng phụ cực hiếm xảy ra cho chỉ một trong số mỗi một triệu trẻ-em được chích loại thuốc ngừa bệnh ho gà trước tháng bảy năm 1997, (gọi là thuốc chích ngừa toàn tế-bào ' whole cell ') là bệnh encephalopathy. Bệnh Encephalopathy , (tức chứng kích-động não hay màng bọc não) gây ra một số các hội-chứng có thể bao gồm bệnh nhức đầu, bị cứng cổ, đổi tính-tình, lộn-xộn hay bực-dọc, hay rối-loạn lời nói. Những người nào bị phản-ứng phụ này hồi-phục hoàn-toàn trong một thời-gian rất ngắn , và không bị một tổn-hại vĩnh-viễn nào.

Loại thuốc chích ngừa mới hơn này (thuốc chích ngừa thành-phần ho gà cP) còn gây ra một số các phản-ứng phụ nhẹ ít hơn, và cơ-hội bị kích-động não sau khi chích thuốc ngừa này vẫn còn cực hiếm. Những sự lợi-ích của thuốc chích ngừa này lớn hơn các sự rủi-ro rất nhiều.

Đàn-bà đang có thai hay một người nào khác hoàn-toàn không có rủi-ro bị mắc bệnh từ một trẻ-em vừa mới được chích ngừa. **Quý vị nên luôn thảo-luận với bác-sĩ của quý vị về những điều ích-lợi và rủi-ro của bất-kỳ loại thuốc chích ngừa nào.**

Khi nào thì tôi nên gọi cho bác-sĩ của tôi ?

Quý vị nên gọi cho bác-sĩ của mình khi thấy con trẻ của quý-vị có bất-kỳ một trong những triệu-chứng sau đây trong vòng ba ngày sau khi được chích ngừa :

- Sốt cao (trên 40 độ C hay 104 độ F)
- Khóc suốt hơn ba giờ đồng-hồ
- Bị co giật hay động-kinh
- Da tái nhợt và bị chóng mặt nặng
- Nổi mào-đay
- Mặt hay miệng bị sưng
- Bị khó thở
- Những triệu-chứng nghiêm-trọng khác.

Những ai không nên chích thuốc ngừa cPDT Polio?

Bác-sĩ có thể quyết-định không chích cho con trẻ của quý-vị mũi thuốc ngừa hay có thể cho chích thuốc ngừa khác nếu con trẻ của quý-vị có :

- Sốt cao hay bị nhiễm-trùng nặng hơn một cơn cảm lạnh thường;
- Bị dị-ứng mãnh-liệt với thuốc trụ-sinh tên là neomycin hay polymyxin B
- Phản-ứng loại dị-ứng (anaphylaxis) trầm-trọng đối với thuốc chích ngừa cPDT Polio hay thuốc chích ngừa cPDT Polio + Hib
- Phản-ứng loại dị-ứng mãnh-liệt đối với bất-kỳ thành-phần nào của thuốc chích ngừa.

Nếu tôi có bất-kỳ câu hỏi nào thêm về thuốc chích ngừa cPDT Polio thì tôi nên nói chuyện với ai ?

Xin quý vị nói chuyện với bác-sĩ của mình, hay gọi cho phòng y-tế công-cộng địa-phương để biết thêm chi-tiết.

Sổ ghi-chép lần chích ngừa

Sau khi con trẻ của quý-vị được chích ngừa bất-kỳ loại gì, quý vị phải chắc-chắn rằng bác-sĩ có cập-nhật-hóa Thẻ chích ngừa cá-nhân màu vàng. Quý vị sẽ cần phải cung-cấp chi-tiết này cho đơn-vị y-tế địa-phương khi con trẻ của quý-vị vào trường và khi chúng được chích ngừa thêm Xin quý vị cất giữ thẻ ấy ở một nơi an-toàn!